

VÄRDESTTEGRINGEN FÖR SVENSKA FRIMÄRKEN

Av Hugo Gustafsson

Frimärkskatalogernas prisnoteringar har under de senaste åren stigit kraftigt. Den ständigt ökande inflationen har naturligtvis gjort sitt till, men minst lika mycket av prisökningen är beroende av ökad efterfrågan och minskad tillgång av kvalitetsmaterial. Det är inte bara samlarna och deras inköp som orsakat den ökade efterfrågan. Också investerarna har funnit att det kan löna sig att satsa på klassiska märken och även postfriska märken fram till ganska sena årgångar.

Men hur stort är realvärdet av katalogernas prishöjningar? Hur mycket har samlingen ökat i värde? Och hur mycket mera får samlarna betala för att fylla luckorna i sina album?

För att få ett något så när tillförlitligt svar på dessa frågor måste man jämföra med konsumentprisindex.

Räknat med 100 för basåret 1935 var konsumentprisindex 1950 168 och ökade till 264 1960. 1970 var indextalet uppe i 392. Samtliga dessa indextal gäller årsgenomsnittet. Det var under 70-talet som indextalet kraftigt sköt i höjden. 1 januari 1980 var indextalet uppe i 903, och 1 juli 1980 i 941. När detta skrevs var indextalet hösten 1980 ej redovisat, men efter momshöjning och andra prisökningar torde det uppgå till omkring 1000.

Det innebär att det som kostade en krona att köpa 1935, fick betalas med 1:68 1950, 2:64 1960, 3:92 1970, 9:03 1 januari 1980, och 9:41 1 juli 1980.

Hösten 1980 är inte en krona värd mer än en tioöring 1935!

Misstänksamheten mot de s.k. Värnamo-märkena 55 och 80 öre medförde en låg prissättning som länge låg ganska stilla.

Vid jämförelsen av katalogpriserna har vi utgått från Harry Wennbergs specialkatalog över de nordiska ländernas frimärken, som utgavs i januari 1934. Därefter har priserna hämtats ur Facitkatalogerna 1950, 1960, 1970 och 1980–81, alltså vart tionde år.

Världspostkongressmärken kunde man köpa billigt ända in på 70-talet. 1973 var priset för en ostämplad serie 1.485 kr.

Världspostföreningens 50-årsjubileum.

God investering

En investering i ostämplade svenska frimärken strax efter andra världskriget var en bra affär. Särskilt om det var fråga om äldre märken, som ännu under senare delen av 40-talet var ganska billiga att köpa in.

Särskilt intressant är hur priserna hölls tillbaka i ett par fall. Det ena fallet gäller 55 och 80 öre Gustaf V medaljong. Viss misstänksamhet rådde mot dessa båda s.k. Värnamo-märken. Så sent som 1960 prissattes de båda märkena ostämplade till 425 kr pr styck, mot 450 kr pr styck tio år dessförinnan. Obetydliga summor i jämförelse med vad som betalats på auktioner under senaste åren.

Det andra fallet gäller 1924 års världspostkongress- och världspostföreningsserier. Trots de små upplagorna var prissättningen låg. I den 1946 ledande specialkatalogen »Dan» noterades en ostämplad serie kongressmärken till 217:80, och samma år kostade den enligt Frimärkshusets försäljningskatalog 196:80. Motsvarande prisnoteringar var för världspostföreningsserien 218:05 och 196:55. Men så bytte Dan-katalogen ägare, och namnet blev Nor-Dan eller helt enkelt Nordan. De prisökningar som där efter förekom beträffande 1924 års serie retade en konkurrent som gick till angrepp mot den i hans ögon oskäligen höjningen. Ägaren av den nya katalogen skulle nämligen äga ett stort parti av 24-orna påstods det, och genom prisökningen skulle han göra en inte obetydlig vinst.

Intressant är att notera att de kritiserade priserna i Nordan 1948 är 275:05 resp 279:80.

Bråket om prissättningen ledde bl.a. till att samlarna miste förtroendet för Nordan-katalogen. Det blev i stället Facit-katalogen som slog igenom som den ledande specialkatalogen för de nordiska frimärkena.

Men så sent som i Facit 1960 hängde den låga prissättningen med, 290:75 resp. 293:75 för ostämplade serier.

Snabb ökning

De kraftigt stigande priserna på frimärken under just den senaste tiden framgår tydligast om man jämför Facit-katalogen 1980–81 med 1979–80

Skilling banco-märkena skulle ha givit en god vinst om man köpt in ett parti så sent som på 60-talet.

års. 1924 års serier har stigit från 4.800 kr till 6.000 resp. 6.400 kr. Skilling banco-märkena har ökat från 89.000 kr till 112.500 kr på ett år, vapentypserien från 5.950 kr till 8.300 kr. Ringtypsmärkena är inte långt efter i prisskruven. Serien tandning 14 inkl 20/20 öre steg från 17.600 kr till 23.650 kr, tandning 13-serien från 8.715 kr till 12.220 kr samt serien med posthorn på baksidan från 2.450 kr till 3.147 kr.

1934 kunde man köpa samtliga ostämplade svenska frimärken från 1855 till Oscar-märkena för 3.418:96. 1970 hade priserna stigit till 61.727:50 och i 1980–81 års katalog utgör de sammanlagda prisnoteringarna för dessa märken 173.315 kr.

Men även ganska nya frimärken kan vara goda s.k. investerarobjekt, exempelvis Tre kronor-serien. Den kostade 51:05 att köpa på posten, och 1970 var katalognoteringarna för ostämplade märken 225:95. I senaste Facit-katalogen togs serien upp till 1.350 kr.

Prisförändringarna på ostämplade svenska frimärken framgår av följande tabell:

	1934	1950	1960	1970	1980-81
3 sk. b:co	800	—	3.800	10.000	30.000
4 sk. b:co	50	150	400	1.800	5.500
6 sk. b:co	600	2.500	3.700	15.000	32.000
8 sk. b:co	150	700	1.500	7.500	17.000
24 sk. b:co	800	—	3.500	10.000	28.000
Sk. b:co, serie	2.400	—	12.900	44.300	112.500
Lokal, svart	20	60	100	550	2.000
Lokal, brunt	30	100	150	550	1.800
Vapentyp, 5 öre	8	40	60	225	750
9 öre	30	80	140	500	2.000
12 öre	8	12	45	150	750

	1934	1950	1960	1970	1980–81
24 öre	20	80	125	500	1.500
30 öre	20	50	100	450	1.400
50 öre	25	70	140	500	1.900
Vapentyp, serie	111	332	610	2.325	8.300
Lejontyp, 3 öre	3:50	15	40	100	400
17 öre	35	100	175	500	2.000
20 öre	15	30	75	200	800
Ringtyp tandn. 14, 3 öre	2	6	22	75	250
4 öre	10	125	200	325	1.100
5 öre	4:50	20	100	275	1.100
6 öre	7:50	50	80	225	800
12 öre	4	10	30	100	500
20 öre	30	75	140	500	1.700
20/20 öre	400	800	—	4.000	11.000
24 öre	30	100	150	550	1.700
30 öre	30	70	150	500	1.500
50 öre	30	100	160	500	1.600
1 riksdaler	40	120	200	600	2.400
Ringtyp t. 14, serie (10)	188	676	1.232	3.650	12.650
Ringtyp t. 13, 3 öre	0:75	5	15	40	160
4 öre	5	15	50	160	550
5 öre	5	12	40	125	475
6 öre	1:75	15	40	125	525
12 öre	0:35	3	8	30	120
20 öre	4	15	50	175	650
24 öre	1:75	10	18	35	190
30 öre	6	25	70	300	900
50 öre	7:50	40	80	250	850
1 riksdaler	100	300	400	2.000	6.000
1 kr	15	50	150	400	1.800
Ringtyp t. 13 serie	147:10	490	991	3.610	12.220
Ringtyp m. posthorn, 2 öre	0:15	1	2	6	22
3 öre	0:35	1:25	5	30	100
4 öre	0:60	2	10	55	200
5 öre	0:60	2:50	18	55	275
6 öre	0:35	2:50	9	40	175
20 öre	1:75	10	30	60	450
30 öre	2:50	10	40	100	675
50 öre	3	15	60	100	650
1 kr	3	15	50	100	600
Ringtyp posth. serie	12:30	59:25	224	546	3.147
Övertryck 10/12	0:15	0:75	1:75	6	23
10/24	1	6	12	20	120

	1934	1950	1960	1970	1980-81
1885 Oscar II 10 öre	3	20	50	275	1.100
Oscar II 10 öre posth.	1:50	6	15	130	500
1891 Oscar II vm krona serie	8:38	67:90	172	483	2.275
1892 Siffertyp, serie	0:23	2:65	11:25	52:50	175
5 kr posthuset	6:50	50	70	350	2.000
Oscar II utan vm (2)	0:80	6	22	80	305
Frimärken kompl. t.o.m. Oscar II (ej tjänste och lösen)	3.418:96	—	—	61.727:50	173.315
Vapen o. Gustaf V, vm krona	8:67	37:55	51:25	185	960
Vapen vm våglinjer Gustaf V, serie	0:24	0:25	0:40	1	4
(ej 55 o. 80 öre)	10	70:75	129:55	556:50	2.055
55 öre	175	450	425	2.200	8.500
80 öre	175	450	425	2.200	8.500
Gustaf V, provisorier, serie	6:13	8	8:50	17:50	110
Landstorm I, serie	3:40	10	20	165	500
Landstorm II, serie	37	156	180:50	700	2.700
Landstorm III, serie	3	10:25	16	65	220
1920 luftpost, serie	1:90	9	14:50	125	400
Lejon 5 ö. grön, typ I	0:50	1	5	20	60
5 öre brunröd, typ I	8	15	20	100	235
25 öre	0:75	4	9	40	100
30 öre, 4-sid. tandn. Gustaf V en face,	0:75	6	12	25	150
10 öre Agrg	0:75	5	12	20	125
20 öre Agrg	1:75	6	20	40	150
Gustaf II Adolf 20 öre 4-sid. tandn.	0:60	1	4	8	35
Gustaf Vasa, serie	5:05	15	32	82	660
Postblem 35 ö, typ I	1	5	14	30	210
35 öre, typ II A1	0:40	5	12	30	210
45 öre, typ I	1:50	2	6	25	475
60 öre, typ II	0:65	5	18	40	275
90 öre	1	10	20	50	300
120 öre svart	1:40	15	30	100	375
Gustaf V, profil vänster, 15 öre violett	0:30	2	12	40	120
15 öre röd, typ I, 4-sid.	0:18	4	15	40	160
15 ö. röd, typ II, 4-sid.	0:18	3	10	30	100

	1934	1950	1960	1970	1980–81
30 öre brun, A1	0:35	5	12	50	200
1924 Världspostkongress serie	28:95	236:70	284:75	1.400	6.000
Världspostföreningen serie	29:90	224	286:75	1.400	6.400
1928 Gustaf V 70 år, serie	1:80	6:50	13:50	50	275
1931, 5 kr Slottet, tonat papper	5:50	20	40	250	900
1932 Lützen, serie	2:33	7	16	151	525
1935 Riksdagen, serie	–	11:50	24	175	725
1936 Postverket, serie	–	31:85	56	500	1.800
Swedenborg, serie med par 3+4, 4+3	–	8:25	16	102	432
Nya Sverige, serie med par 3+4, 4+3	–	14:75	29:75	241	1.050
Gustaf V 80 år, serie med par 3+4, 4+3	–	10:50	36	330	998
1939 5 kr Slottet, vitt papper	–	40	60	275	1.400

Stämplade skillingar ökade från 532:– till 34 650:– kronor.

Stämplade frimärken har också visat en betydande värdeökning vid jämförelse av de olika kataloggångarna. 1934 kunde man köpa en komplett stämplad serie skilling banco-märken för 532 (!) kr. Även om det i våra dagars penningvärde skulle kosta över 5.000 kr, så är det en väsentlig skillnad mot nuvarande katalognotering, 34.650 kr.

5 kr posthuset noterades för stämplat exemplar till en krona 1934. Nu är priset 160 kr.

Samtliga utkomna ringtypsmärken kostade samma år 30:14 för stämplade exemplar. Nu får man enligt Facit betala 4.760 kr för samma märken.

Men vi skall inte glömma att filatelin är en hobby, och att de flesta samlarna ser i sina album en oöverträffad avkoppling. Det är värt mycket mera än pengar!

Det hindrar oss dock inte från att studera hur frimärkssamlingarna bara stigit i värde. Här är noteringarna för stämplade märken.

	1934	1950	1960	1970	1980—81
3 sk b:co	275	1.500	2.200	6.500	17.000
4 sk. b:co	2	15	45	135	450
6 sk. b:co	60	400	550	1.700	5.500
8 sk. b:co	30	150	250	850	2.700
24 sk. b:co	165	700	1.100	3.000	9.000
Skilling banco, serie	532	2.765	4.145	12.185	34.650
Svart lokalmärke	11:50	40	65	275	1.200
Brunt lokalmärke	20	80	120	500	1.700
Vapentyp, 5 öre	0:75	8	16	35	120
9 öre	18	50	75	300	1.100
12 öre	0:05	0:30	1:25	4:50	20
24 öre	1:75	8	16	35	160
30 öre	2	9	16	35	170
50 öre	5	20	35	85	450
Vapentyp, serie	27:55	95:30	159:25	494:50	2.020
Lejontyp, 3 öre	0:60	5	9	25	110
17 öre	12:50	40	65	225	900
20 öre	0:65	6	10	30	120
Lejontyp, serie	13:75	51	84	280	1.130
Ringtyp tandn. 14, 20/20	1:75	5	10	40	130
Övriga ringtyp tandn. 14	8:86	63:05	117:10	270	1.600
Ringtyp tandn. 13, serie	16:54	80:40	171:40	640:10	2.459
Ringtyp, posthorn, serie	1:34	6	16:25	74:35	318
Ringtyp, övertryck serie	1:65	7:75	26:75	72	253
5 kr posthuset	1	4	7	55	160
Gustaf V, medaljong 55 öre	200	—	—	3.000	12.000
80 öre	200	—	—	3.000	12.000
1920 luftpost, serie	1:50	8	11:50	58	250
Världspostkongress, serie	26:15	193:80	241:75	1.300	5.900

	1934	1950	1960	1970	1980–81
Världspostföreningen, serie	24:35	190:60	248:25	1.300	5.100
1928 Gustaf V 70 år, serie	0:85	6	11	40	150

Från 6:50 till 2 000:– kronor på 46 år.